

7.6.2011

Pirásministeriö já Sämitigge tiedettává

Raapoort: sämmilij ärbivuáválii tiäđu suojälem váátá tooimáid

Vorás raapoort váátá Suomâ ruokâsmuđ sämmilij luáнду maangâhámásâšvuotân lohtâseijee ärbivuáválii tiäđu turviimist. Raapoort mielđ sämmilij ärbivuáváláš tiäđuust já ärbivuáváláš luándukevttimist lii teháláš merhâšume aainâs tavekuávlу luáнду maangâhámásâšvuotân. Onne pirásministeriön luovâttum raapoort raahtij pirásministeriö asâttem vijđesvuáđusâš äššitobdeejuvkku.

Sämmilij luáнду maangâhámásâšvuotân lohtâseijee ärbivuáváláš tiäđu lii luándus peelest alda vuáválášvuodâ já tiättoo eromâšávt sämikielâst, pirâskoskâvuodâst já iäláttâsâsâin. Sämmilij ärbivuáváliih iäláttâsah adai puásuituálu, meccipivdo, kyelipivdo, nuurrâm já tyeji sirdeh ärbivuáválii tiäđu suhâpuolvâst nuubán. Sämmilij luáнду maangâhámásâšvuotân lohtâseijee ärbivuáváláš tiäđu lii vaarâst hiäjusmuđ ohtsâškodálij nubástusâi puátusin. Pargojuávkku iävtut tile tivomân 28 toimâd já avžuuttâssâd. Tooimâin iävtuttuvvoo luáнду maangâhámásâšvuotân lohtâseijee ärbivuáválii tiäđu vuotân väldim lahâasâttâs já haldâttâs ovdedemhaavâin sehe škovliimist. Pargojuávkku iävtut, et resursseh stivrejuvvojev sämmilij luáнду maangâhámásâšvuotân lohtâseijee ärbivuáválii tiäđu vuorkkiimân, tutkâmân já iälâskitmân. Pargojuávkku iävtut meid, et luáнду maangâhámásâšvuodâstrategian já toimâohjelmân, mon láá eidu udâsmitmin, kirjejuuččii uđđâ tooimah ärbivuáválii tiäđu suoijalmân.

Pargojuávhu saavâjodetteijee Klemetti Näkkäljärvi uainá raapoort valmâštume merhâšittee jukson já tot lääjid šiev vuáđu aalmuglii já aalmugijkoskâsii luáнду maangâhámásâšvuodâpoli-tiijkán. ”Kuávdášliih ministeriöh já virgeomâhááh čonnâseh ovdedid sämmilij luáнду maangâhámásâšvuotân lohtâseijee ärbivuáválii tiäđu. Lii teháláš, et pargo ij ooroost taas já pargojuávhu iävtuttâm tooimáid riemih olášutteđ”, Näkkäljärvi iätá.

Raapoort oovded jieijâs uásild aalmugijkoskâsii biodiversiteettisopâmuš artikla 8(j) olášuttem Suomâst. Artikla suoijâl algâaalmugij luáнду maangâhámásâšvuotân lohtâseijee ärbivuáválii tiäđu, keevâtlášvuodâid já innovaatioid.

Akwé: Kon -ravvuuh kiävtun Suomâst

Pargojuávkku iävtut, et sämikuávlу eennâmkevttim vuávámist já stivriimist heiviittuvvojev biodiversiteettisopâmuš Akwé: Kon -ravvuuh aalmuglii lahâasâttem ooleest. Meccihaldâttâs oovtâst sämitiggijn lii jo algâttâm ravvui heiviitem Päniuoddâr meccikuávlу hoittám- já kevttinvuávám ráhtimist, vuossâmužžân mailmist.

”Uázžup Päniuoddâr meccikuávlу hoittám- já kevttinvuávám ráhtimist tivrâs vuáttámušâid, já Meccihaldâttâs lii čonnâsâm ráhtid pissoo lattimvyevi Akwé: Kon -ravvui heivitmân Meccihaldâttâs tooimâst”, illood pargojuávhu saavâjodetteijee Näkkäljärvi. Pargojuávkku ana tehálâžžân, et meid kieldah väldih ravvuid vuotân jieijâs haavâin.

Iävtutátuliih Akwé: Kon ravvuuh láá valmâštállum oovtâst algâaalmugij ovdâsteijeiguin já tuhhiittum biodiversiteettisopâmuš uásipeličuákkimist ive 2004. Suomâst ravvuuh kyeskih sämikuávlust tagarijd haavâid, moi olášuttem puáhtá vaikuttid sämmilij kulttuurân já iäláttâsâid.

Pargojuávkku iävtut, et ko pirrâs kevttim já ärbivuáválijd sämi-iäláttâsâid stivrejejee lahâasâttâs ovededuvvoo, te kalga väldid vuotân biodiversiteettisopâmuš kenigâsvuodâid já heivejejee oosijn Akwé: Kon -ravvuid. Pargojuávkku iävtut, et pirâsministeriö addel ravvuid Akwé: Kon -ravvui heivitmist pirâsvaikuttâsâi ärvuštállâmprosessist sehe eennâmkevttim- já huksimlaavâ olášutmist.

Pargojuávkku lii jurgâlâm suomâkielân já almostittán Akwé: Kon ravvuid. Suomâkieljurgâlus lii ohtâ maailm vuossâmuin ravvuin toohum jurgâlusâin.

Pargojuávhu raapoort:

www.ymparisto.fi/lumonet/8j

Akwé: Kon -ravvuuh:

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=385633&lan=fi>

Luándu maangâhámâsâšvuotâ já sämmiliih -čielgiittâs (Suomen ympäristö 12/2011):

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=385727&lan=fi>

http://www.samediggi.fi/index.php?option=com_content&task=blogcategory&id=184&Itemid=325

Lasetiäduh:

Saavâjođettejee Klemetti Näkkäljärvi, Sämitigge, puh. 050 524 2109,

ovdânommâ.suhânommâ@samediggi.fi

Luándusuojâlemjođettejee Ilkka Heikkinen, pirâsministeriö, puh. 040 506 1172,

ovdânommâ.suhânommâ@ymparisto.fi

Pargojuávhu čallee, pajetärhisteejee Liinu Törvi, Laapi iäláttâs-, jotolâh- já pirâskuávdáš, puh. 040 719 2997, ovdânommâ.suhânommâ@ely-keskus.fi